

Мотиви "Одіссеї"

Микола Зеров

ЛОТОФАГИ

Одіссея, IX, 82-104

З-під Трої і кривавого туману,
Від чорних днів ненатлої війни
Цар Одіссей пригнав свої човни
На сонні плеса тихого лиману.

І там громадку нашу, горем гнану,
Зустріли лотофаги, з глибини
Землі своєї принесли вони
Поживу нам солодку і незнану.

І їли ми, і забували дім,
Сім'ю й родовище, в краю чужім
Ладні довіку жити на готовизні.

Та мудрий цар не дав лишитись нам
І силоміць нас повернув отчизні —
В науку іншим людям і вікам.

2.05.1926

ЛЕСТРИГІОНИ

Одіссея, X, 80-134

"Тут, царю, дикий край неситих лестригонів
Та струджених рабів, що вівці стережуть.
Як привела тебе твоя заклята путь
В ці селища смутні недолі та прокльонів?"

Ти кажеш: "Поліфем!.." Нащадок Посейдонів,
Він знав вогонь, а ці — сире і свіже рвуть,
Не має впину їх непогамовна лють,
Не відають святих гостинності законів.

Не йди, зостанься тут. Є схови серед скель.
Вночі я справлю твій стовеслий корабель
У тиху сторону народів хлібоїдних.

А сам лишуся тут у горі та біді,
Я тільки думкою до скель полину рідних,
Я тільки чайкою... з тобою... по воді!"

1926

KARNOS TES PARTRIDOS

О.Бургардтові
Одіссея, 1, 44-61

Щасливо, корабелю темнобокий!
Безпечно плинь під теплий небосхил —
До Швабських гір, до голубих Антіл,
В Кабул чи в землі запашної мокки.

Хай не в'ялять тебе марудні доки,
І хай романтика твоїх вітрил
Набуде швидкості казкових брил,
Що ними велет кидавсь одноокий.

Та чи згадаєш ти в чужих краях
Поржавілий і старосвітський дах,
Де огнище твоє колись палало?

І чи промовиш з почуттям легким:
Там цілиною йдуть леміш і рало,
Там зноситься Ітаки синій дим?

22.10.1931

ТЕЛЕМАХ У СПАРТІ

ЕЛЕМАХ У СПАРТІ

Одіссея, IV, 1-304

I

На землю впала ніч, потемніли дороги,
У цоканні підков мчить Одіссеїв син.
Півсвіту вже за ним... Сіріє мла долин,
Мигтять огні — і сплять Тайгетові відноги.

Палати... Сонце там чи місяць білорогий?
Блищать слонівка, мідь, і золото, й бурштин.
Білявий Менелай, щасливий сім'нин,
Провадить юнаків на ковані пороги.

Цариця жде гостей, і відблиски зі стель
Виборну золотять в руках її кудель,
Повага їй в очах... Вітай, благословенна!

Тивує Телемах: "Злочинниця грізна,
Що з нею в світ прийшли облуда і війна,—
Ти мудра, ти ясна і лагідна. Гелено?"

28.05.1934

II

Цариця подив той угадує з очей,
З безсмертних уст її снується епопея
Про шлюб зневажений, про мудрість Одіссея,
Про дужий Іліон і смерть її дітей.

Мов смерч, краса її промчала між людей,
Жага і пристрасті владали в світі нею —
Хто згодяний не зна, що важить Діонея,
Хто віджене її від крицевих грудей?

А там світають дні прозріння і науки...
По скарб єгипетський сягнули ніжні руки
І забуття бальзам долито до вина.

О, що буйніша кров і молоді нестями,—
Тим більша лагідність, ясніша глибина,
Тим скорше. Мудросте, приходиш ти з літами.

31.05.1934